

hézsegeket és erre magyarázható, hogy Hitler müncheni beszédében a szibériai és Ural-hegységbeli nyersanyag kincsre tett áhító célzást. De viszont ez talán még merészebb álom, mint Tanganyika és Rhodésia elérése.

A jövő perspektívája mindenesetre az, hogy az angol kormány meg fogja keresni az összes módozatokat, amikkel Németország gyarmati igényeit áthidalhatja. Egy angol publicista azt mondja, hogy egy gyarmati siker éppen úgy kell a mai német rezsimnek belpolitikai glória okából, mint ahogy kel-

lett a rajnai öv megszállása, vagy a katonai kötelezettség visszaállítása. Ha Anglia ezt a szivességet nagyobb rizikó nélkül megteheti, akkor nem fog vonakodni. Egyelőre azonban az angol kormány felfogása a gyarmatok hangulatával nem egyezik és ez a nyavalyás modern világ már annyira elrontotta az embereket, hogy még a pápuák véleménye is kezd számítani és már a pápuáknak is van véleménye. Ami a civilizáció szempontjából lehet haladás, de hatalmi szempontból egyszerűen botrányos szemtelenség!

„A bolsevizmusnak épp úgy vissza kell vonulni a hit elől, mint a fascizmusnak...”

Barth Károly, a bázeli egyetem tanára Oradeán

Nagynevű vendége érkezett tegnap Oradeára a világ protestánsainak Barth Károly bázeli theologiai tanár személyében. Barth Károly a világháború kitörése előtt egy kis svájci faluban volt lelkész s a protestánsokra páratlan befolyással kiható munkásságát a háború kitörésekor az a család indította el benne, hogy sem a szocializmus, sem az egyház semmitsem tesz az embertelen vérengzés megakadályozására, hanem az egyik meghajol a nyers erő előtt, a másik pedig meghajol a fegyverek előtt. Sok évi magabavonulás és töprengés után, 1919-ben megírja „Römerbrief” című, hallatlan sikerű könyvét, melyben szenvedélyes kritikával fordul a theologia és az egyház ellen, mely szerint csak itt a földön kíván nagyokat alkotni, de alapjában véve beteg és egyik betegágyból a másikba fekszik.

Barth Römerbriefje, valamint más harcos megnyilvánulásai indítják 1921-ben a német kultuskormányt arra, hogy a göttingeni egyetem theologiai tanszékére meghívják. A svájci származású fiatal professzor ettől kezdve tanít Németországban. Münsterben, Marburgban, Bonnban, míg végül a német kormány büntető eljárás megindítása mellett 1934. decemberében elbocsátja egyetemi tanári állásából, mert tanóráit nem hajlandó politikai közöntséssel kezdeni. Azóta Barth a bázeli egyetem hittudora. Sűrűn járja különösen délkeleti Európát. Jelenleg Ardealban, Clujon tartott igen nagyhatású előadásokat, melyekre jellemző, hogy a cluji theologia emlékfát ültetett el tiszteletére.

Barth Károly, a bázeli református teológia világhírű tanára, kétnapos cluji tartózkodásáról, ahol sorozatos előadásokat tartott a református papság és a világi intelligencia számára, szerdán délből érkezett meg az oradeai vasúti állomásra titkárnőjével és egyik kísérőjével. A kiváló professzort az állomáson Csernák Béla lelkész, kerületi főjegyzővel az élén, az egyházkerület nagyszámú tisztelő csoportja fogadta. Barth Károly frissen, mosolyogva szállt ki a vasúti kocsiból és kedvesen kezelt fogott a megjelentekkel, majd a Park-szállodában lévő lakosztályába hajtatott.

Délben fél kettőkor a Kék Macska külön termében közös ebédre gyűltek össze a nagy tudós tisztelői. Az ebéden Sulyok István püspök és dr. Thury Kálmán köszöntötték a vendég-tudóst, aki hálás szavakkal köszönt meg az üdvözléseket.

Délután Barth Károly megtekintette az egyházi intézményeket.

A „Szabadság” munkatársának alkalma volt rövid beszélgetést folytatni az oradeai reformátusok nagynevű vendégével: Barth Károlyval.

A bázeli professzornak a következő kér-

déseket tettük fel:

— Tapasztalata szerint a mai tömegléleken a nemzeti érzés áll-e fölötté a vallásnak, vagy pedig a vallás a nemzeti érzésnek? A felfegyverzett bolsevista, vagy fascista fanatizmus visszavonul-e még valaha a tiszta keresztény hit elől? Mi a véleménye professzor urnak a nemzeti állam és az egyház között Németországban jelenleg folyamatban lévő küzdelemről?

Barth professzor kérdéseinkre a következőkben válaszolt:

— Mindenekelőtt tisztában kell lennünk azzal, hogy az, amit ma nemzeti érzésnek nevezünk, nem a régi értelmű politikum többé, hanem világnézet, sőt maga is hit. Az önök kérdése tehát úgy fogalmazható, hogy mi a viszonya a nemzeti és vallási hitnek? Tulajdonképpen ezen a kapcsolaton áll, vagy bukik az egyházak léte is. Ha a vallási hitnek sikerül megteremtenie a maga jó befolyását a nemzeti hitre, nincs mit félnünk a tömeglelektől, de ha ez be nem következik, az egyház csődöt mondhat. A fascizmus és bolsevizmus föltétlenül vissza kell, hogy vonuljon a vallási hit elől. Ebben a harcban azonban az egyház külső erősségeiből, hatalmából igen valószínűleg sokat fog veszíteni. Ha a földi veszteségre az egyház készen áll, akkor nincs mitől tartania, különben a fascizmus és bolsevizmus háttérbeszorítása a vallás által technikailag csaknem lehetetlen. A nemzeti állam és az egyház között folyamatban lévő harc végső kimenetelére nézve Németország lesz a példadát a többi államok szempontjából. Én nem csodálom, hogy ugyanaz a Németország, mely hajdan a reformáció bölcsőjét ringatta, ma legnagyobb ellensége az egyháznak. Azért nevezem Németországot legnagyobb ellenségnek, mert veszélyesebbnek tartom a kereszténységre akár az orosz, akár a spanyol bolsevizmusnál. Mig ugyanis Orosz- és Spanyolország külső erőszakkal nyomja el a vallási megnyilvánulásokat, addig Németország a maga nemzeti hitét szegezi szembe a vallási hittel. Ahol a hívőket csak fenyegetik, vagy megfélemlítik, ott a vallás nem szűnik meg létezni. Ezerszer veszedelmesebb azonban az, ha az igazság helyett a rabuliztikát nyomultatják be az egyházba, amint hogv az manapság Németországban történik. Egészen különvéleményem azonban, hogy a nemzeti szocializmus még így sem fog diadalt ülni a vallási hiten.

Barth professzor egyébként este hat óra körül tartotta meg nagy érdeklődéssel várt előadását az eleve elrendeltetés tanáról, az újvárosi református templomban.

Zürichi zárlat. Páris 2034 egynegyed. London 2157 fél, Newyork 43550, Brüsszel 7315. Amszterdam 228, Berlin 175, Bécs 7350, Varsó 8150, Belgrád 10. Bucuresti 325.

NYILTÉR

Fontos értesítés!

A nagyközönség szíves tudomására hozom, hogy áruháza árait a legalacsonyabbra leszállítottam és ezentúl kizárólag szigorúan szabott olcsó árak mellett árusítom rak-táram összes cikkei-t. Kabát és ruhaszövet, valamint selyemkülönlegességek, vászon, damaszt, asztal-neműek, mosóárak bőséges választékban.

Vadas Jenő

női divatárúháza

Bul. Regele Ferdinand No. 1.

Bihormegyeében tartja legközelebbi gyűlését a Vaida-párt

Bucurestiből jelentik: Vaida Sándor az utóbbi időben különösen nagy súlyt helyez az ardeali szervezetek kiépítésére és a nyugati vármegyékben még október hónap folyamán több kongresszust rendeznek, amelyen jelen lesz Vaidán kívül a párt egész vezérkara is.

A legközelebbi gyűlést Bihormegyeében tartják meg.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélgalmat, gyomorégést, vértódlást, szorongást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epikiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést fellisszíti. Az orvosok ajánlják.

Kell-e a soffőröknek munkakönyv

Annak idején megírtuk, hogy a Munkakamara rendelete szerint a hivatásos soffőröknek, éppen úgy, mint az iparosoknak és munkásoknak, kérvénnyel felszerelést jelentkezniük kell a Munkakamaránál.

Közben a belügyminiszteri rendeletre hivatkozva, a soffőrök úgy vélték, hogy ők ennek a felhívásnak nem tartoznak eleget tenni, miután a rendőrségen kiállított hajtási igazolvány birtokában eleget tettek kötelezettségüknek. Most az a helyzet, hogy a kérdés tisztázásának céljából a Munkakamara távirati értesítést kért a belügyminisztériumtól arra vonatkozólag, hogy kell-e a soffőröknek új munkakönyv vagy nem. A választ a napokban közöljük.

Ára 3 Lei

LXVI. évfolyam, 252. szám

SZABADSÁG

Főszerkesztő Hegedüs Nándor

Oradea, csütörtök, 1936 október 8

Felelős szerkesztő Marót Sándor